

ŽURNALISTICKÉ PRAKTIKUM 2026 (syllabus)

V srpnu 2025 uspořádal havlíkobrodský spolek [ŽURNALISTICKÉ PRAKTIKUM](#) akci nazvanou „SLOVO DO PRANICE“.

Třídenní akce byla určena pro zájemce o publicistiku a zejména pro začínající publicisty. Byla zaměřena na praktická i obecná témata spojená s nezávislou žurnalistickou tvorbou psanou či mluvenou. Cílem přednášek bylo obohatit publicistické kompetence zájemců, a posílit jejich odhodlanost publikovat tak, aby se za to v životě nemuseli stydět. Snahou bylo též zjistit, jaký by byl zájem mezi aktéry tzv. alternativní scény o akci tohoto druhu. Proto byla pojata jako nultý ročník, s tím, že o pokračování rozhodne vyznění akce.

Vzhledem k pozitivním reakcím účastníků a k ohlasu zainteresovaných přátel, jakož i vzhledem k poněkud ulekané odezvě ze strany mainstreamu, což jsme si vyložili jako určitou nervozitu pětikoaličních aktivistů, jsme se rozhodli v této aktivitě pokračovat.

Budeme se snažit přilákat mladé či začínající praktikanty, aby byl naplněn další cíl našeho snažení, totiž pozitivně ovlivnit zejména mladou generaci publicistů tak, jak by se dalo očekávat ve městě nesoucím jméno Karla Havlíčka Borovského. Přednost budeme dávat těm, kteří budou chtít absolvovat celý kurs.

Praktikum bude mít tři tématické části plus závěr. Každá část začne lektorským uvedením do problematiky, rozбором příkladů a přidělením úkolů praktikantům (předpokladem je, že každý bude mít svůj počítač). Praktikanti pak vypracují své úkoly, které budou na závěr dne společně předvedeny, diskutovány a lektorem vyhodnoceny. Na závěr kursu absolventi obdrží osvědčení o jeho absolvování.

Na úvod kursu bude prezentována zdravotní zdravotice od garanta kursu, Lenky Procházkové.

Prvním tématem (17. srpna 2026) bude stylistické cvičení, neboť stará zpravodajská zkušenost zní, že informace má takovou hodnotu, jak ji pochopí příjemce. Žurnalista musí být důvěrně seznámen s prostředím, jemuž adresuje svůj text, a musí být schopen tutéž informaci podat srozumitelně jak způsobem prostým, tak i argumentačně složitějším. Jako inspirativní příklad poslouží „Stylistická cvičení“ Raymonda Queneau (přednes vybraných pasáží přislíbila Jaroslava Obermaierová, případně též Ivan Vyskočil). Dalším příkladem budou variace Václava Laciny na lidový popěvek „Šla Nanynka do zelí“. Úkolem praktikantů bude lektorem zvolený text přetvořit podle několika samotným praktikantem zvolených stylů. Tak získá úvod kursu příhodně rozverný charakter, což by přispěje k uvolnění atmosféry a praktickému seznámení jednotlivých praktikantů. Lektorkou bude paní Eva Miláčková Vildmanová.

Druhým tématem (18. srpna 2026) bude vyhledání a verifikace zdrojových informací k určité události a jejich výstižné zpracování do výsledné podoby. Žijeme v době mnoha lživých triků a je třeba neustále posilovat schopnosti rozeznávat fejkky, byť by se tvářily žádoucně a přívětivě. Úvod bude tvořit přednáška o argumentačních faulech (z literatury doporučen zejména ARISTOTELES: O sofistických důkazech; SCHOPENHAUER Arthur: Eristická dialektika; BONO Edward de: Pravdu mám já, určitě ne ty; ROBERTS-MILLER Patricia: Demagogie a demokracie; ČAPEK Karel: Dvanáctero figur zápasu perem čili příručka písemné polemiky; ALMOSSAWI Ali: Ilustrovaná kniha argumentačních klamů; ANGELES Peter A.: O umění argumentace; CHOMSKY Noam: 10 triků, pomocou kterých ovládají masy; WuWejův zápisník: Jak diskutovat; MALÝ Martin: O logických klamech; SZYMANEK Krzysztof, WIECZOREK Krzysztof A., WÓJCIK Andrzej S.: Umění argumentace). Praktickým úkolem pak bude sestavení zprávy o lektorem zvolené události z vyhledaných informací s vyznačením jejich odlišné věrohodnosti. Lektorem bude docent Petr Žantovský.

Třetím tématem (19. srpna 2026) bude redakční práce, zejména umění krácení textů, po vzoru nedostupného Erika Besta. V době, kdy čtenáři a posluchači jsou zavalováni tunami písmen a decibely zvuků, je třeba šetřit jejich časem tak, že dostanou informaci jasnou, srozumitelnou a perfektně strukturovanou – a to všechno ve velmi úsporném formátu. Pojednáme o struktuře textu (osnova: expozé, argumentace, závěr, respektive podle George Friedmanova stylu, který používal v začátcích webu Stratfor: sumář + analýza), o deformaci textu, o slovní zásobě („dechberoucí“ klišé, prázdné fráze); o gramatice a správné češtině, o posouvání významu slov („vnímání“), o plevelných slůvcích při mluveném projevu („jakoby“, „samozřejmě“), o opakování slov při mluveném projevu. (Doporučená literatura: POLÁČEK: Žurnalistický slovník; SUK Jaroslav: Několik slangových slovníků; EISNER Pavel: Rady Čechům, jak se hravě přiučiti češtině; DVOŘÁK Aleš + HEJLEK Jiří: Malý nápravník mediální češtiny;

BARTOŠEK Jaroslav: Jazyk současné české politiky; SPALOVÁ Olga a kol.: Co to je, když se řekne ...). Praktickým úkolem bude redakční úprava dlouhého textu na několik kratších, krátkých až telegrafických formátů, při zachování smyslu sdělení. Lektorem bude pan Luděk (Ludva) Bednář.

Čtvrtým tématem, jímž celou akci dopoledne 20. srpna 2026 zakončíme, bude nástin analytických metod, nezbytné kompetence k důkladnému a variantnímu pochopení textu, a to na základě staré rabínské interpretační matice (přednese Jan Schneider).

Závěrem účastníci vyhodnotí zkušenosti z celé akce a od organizátorů obdrží garantem kursu Lenkou Procházkovou podepsaná osvědčení o absolvování tohoto kursu mediální gramotnosti.
